

som beskytter OSCEs ubevæbnede observatørhold. OSCE-overvågningen er senest blevet udvidet til at dække grænsen mellem Georgien og Ingusjetien/Rusland, og det er nu under overvejelse at inddrage grænsen mellem Georgien og Dagestan/Rusland. Danmark arbejder herfor henset til behovet for stabilisering i området og de gode erfaringer fra det hidtidige samarbejde mellem EU og OSCE i Georgien.

Nagorno-Karabakh er en armensk enklave i *Azerbajdjan*, der siden 1998 har kæmpet for sammenslutning med *Armenien*. OSCEs Minsk-gruppe, som ledes i fællesskab af USA, Rusland og Frankrig, har siden 1992 søgt at bidrage til en politisk løsning på konflikten, bistået af personlige repræsentanter udnævnt af OSCE-formandskabet. Efter tilskyndelse fra OSCE er der gennemført tillidsskabende foranstaltninger, bl.a. udveksling af krigsfanger. Trods en række forslag fra Minsk-gruppen er der ikke opnået et gennembrud i forhandlingerne om en aftale om en politisk status for Nagorno-Karabakh og de fordrevnes muligheder for at vende tilbage. Konflikten er den væsentligste hindring for regionens videre økonomiske udvikling, og opretholdelse af »status quo« anses ikke for muligt i det lange løb. EU har bekræftet at ville deltage i en international finansierings- og rehabiliteringsaktion efter en fredsslutning. Der er potentiale for øget samarbejde mellem EU og OSCE, der åbnede kontorer i Armenien (Jerevan) og Azerbajdjan (Baku) i hhv. 1999 og 2000.

Konflikten i *Tjetjenien*, hvor væbnede grupper kæmper for løsrivelse fra *Rusland*, har på flere måder givet OSCE en vigtig politisk rolle. OSCEs bistandsgruppe i Tjetjenien, som pga. krigen i området i 1999 var blevet trukket tilbage til Moskva, kunne i juni 2001 vende tilbage til det nordlige Tjetjenien. Gruppen, der inkluderer en dansker, som er sekunderet, udfører en vigtig opgave bl.a. i forbindelse med registrering af klager over menneskerettighedsovertrædelser. Desuden bistår gruppen de internationale humanitære organisationer i regionen med distribution og monitorering af humanitær bistand. Gruppen driver selv et mindre antal projekter, herunder børne- og uddannelsesprogrammer i flygtningelejre. Danmark anerkender Ruslands territoriale integritet og vil fortsat arbejde for at sikre Ruslands overholdelse af OSCE-forpligtelserne på demokrati- og menneskerettighedsområdet i Tjetjenien.

Baltikum: Opfyldelse af mandatene og afvikling af missionerne

I 1992 oprettede OSCE missioner i hhv. *Estland* og *Letland*. De to missioner har op gennem 1990'erne bistået de to regeringer med gennemførelsen af de store fremskridt, der er sket i mindretalsbeskyttelsen. Forholdene for det russiske (og andre) mindretal har bidraget til en mindsket spænding mellem de to baltiske lande og specielt Rusland. OSCEs indsats på det konfliktforebyggende område i Baltikum har således været en succes. Processen hen imod en afvikling af missionerne blev lanceret i 2000 og formelt fuldført i december 2001. Danmark støttede landene i deres bestræbelser på at leve op til OSCEs anbefalinger, således at missionerne kunne lukkes.

OSCE vil fremover bistå Estland og Letland med at monitorere situation for mindretallene og bistå i integrationsprocessen på linie med den bistand, der ydes til andre OSCE-deltagerstater. Arbejdet vil foregå via Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR) og Højkommissæren vedr. Nationale Mindretal (HCNM).

Missionslukningerne førte til nogen russisk utilfredshed og har utvivlsomt medvirket til at dæmpe russernes konstruktive engagement i OSCE i begyndelsen af 2002.

Belarus/Moldova/Ukraine: Et blandet billede

I *Belarus* er styret ikke er blevet mere demokratisk siden præsidentvalget i september 2001. OSCE har siden 1998 været til stede i landet gennem en Bistands- og Monitoreringsgruppe (Assistance and Monitoring Group, AMG). Gruppens opgave er at bistå myndighederne i at fremme demokratisering og efterlevelse af OSCE-forpligtelserne. Gruppen har imidlertid haft svære arbejdsbetingelser under præsident Lukasjenko og i december 2001 fratrådte den daværende chef for AMGen efter uoverensstemmelser med styret. Belarus har siden hen udtrykt ønske om at ville genforhandle vilkårene for OSCEs tilstedeværelse i landet og har grundet uenighed med OSCE herom blokeret for udnævnelsen af en ny chef for AMG. EU og Danmark bakker fortsat op om AMGen med det nuværende mandat. Belarus' blokering af udnævnelsen af en ny chef for AMG kan ikke accepteres.

I *Moldova* har OSCEs mission siden 1993 bistået myndighederne med konfliktløsning og demokratiudvikling, herunder specielt spørgs-